

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de vaste commissie voor Financiën

Per e-mail : cie.fin@tweedekamer.nl

Datum : 8 november 2012 Contactpersoon : mw. mr. J.C. Rosenbrand
Mail : c.rosenbrand@ovfd.nl Telefoon : 06 – 46273438

Geachte leden van de commissie Financiën,

Wij hebben de Nota naar aanleiding van het nadere verslag doorgenomen, waarin het kabinet reageert op uw vragen inzake het wetsvoorstel Wet fiscale behandeling van de eigen woning. Het was al duidelijk dat het wetsvoorstel problemen zou gaan opleveren voor de toch al stagnerende woningmarkt, maar de gevolgen lijken nu als een soort sneeuwbaaleffect steeds desastreuzer te gaan uitpakken. Wij gaan onderstaand in op een aantal antwoorden van het kabinet:

Vraag: Waarom geen forfaitaire aflossing in plaats van een daadwerkelijk aflossing.

Reactie kabinet op pagina 51/53: Inwerkingtreding van een fictief annuïtaire aflossingsschema per 01-01-2013 is niet meer haalbaar. Met het oog op de toestand op de woningmarkt zou nog een jaar uitstel allerminst de voorkeur van dit kabinet hebben. Een fictief annuïtaire aflossingsschema is weliswaar vorm te geven, maar wordt met het oog op de voorinvulbaarheid van de IB-aangifte, de expliciete aflossingsprikkels, de begrijpelijkheid van het stelsel voor belastingplichtigen alsmede de wenselijkheid van inwerkingtreding per 01-01-2013 niet voorgesteld. Het kabinet zal dan ook geen wijzigingsvoorstel op dit punt doen.

Reactie OvFD: Een fictief annuïtair aflossingsschema zou veel problemen oplossen. De Starterslening kan blijven bestaan, bestaande producten kunnen blijven bestaan, bestaande hypotheekhouders krijgen geen problemen met de NHG na 1 januari 2013 en het zal uiteindelijk ten goede komen aan de woningmarkt. Het kabinet geeft aan dat een annuïtair aflossingsschema niet meer haalbaar is en dat het met het oog op de woningmarkt niet wenselijk is om het voorstel met een jaar uit te stellen. De OvFD bestrijdt dit. De voorgenomen maatregelen hebben juist een enorme negatieve impact op

de woningmarkt. De maatregelen moeten niet halsoverkop worden ingevoerd, maar duidelijk en met elkaar samenhangend.

Vrijwel alle experts geven aan dat het beter is om een fictief annuïtair aflossingsschema te hanteren, het is dus zaak om dat ook serieus te overwegen en niet onder tijdsdruk voor de verkeerde oplossing te kiezen.

Belangrijk was bovendien dat het nieuwe kabinet consumenten zekerheid zou bieden omtrent de hypotheekrenteaf trek, zodat het consumentenvertrouwen weer zou stijgen en de woningmarkt weer op gang kon komen. Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen, is er in principe duidelijkheid over de hypotheekrenteaf trek, maar veel maatregelen werken negatief door op de woningmarkt wat weer leidt tot nieuwe onzekerheid. Tevens is het consumentenvertrouwen door nieuwe kabinetsvoorstellen zoals de inkomensafhankelijke zorgpremies naar een nieuw dieptepunt gezakt. Wij vernemen uit de markt dat grote aantallen aspirant kopers zich alsnog haastig terugtrekken. Deze nieuwe maatregelen gaan in per 01-01-2014. Het consumentenvertrouwen zal dus zeker in 2013 nog op een heel laag peil blijven en is absoluut nog geen herstel van de woningmarkt te verwachten. De woningmarkt zal dus absoluut niet geschaad worden als het wetsvoorstel met een jaar wordt uitgesteld, waarbij per 01-01-2014 een evenwichtig en goed doordacht pakket aan maatregelen wordt doorgevoerd.

Vraag: Krijgen verzekeringnemers met bestaande kapitaalverzekeringen die nu geen KEW zijn een overgangsperiode om die polis om te zetten naar een KEW.

Reactie kabinet op pagina 51 van de Nota: Mensen die op 01-01-2013 nog geen KEW-clausule op hun kapitaalverzekering hebben en die niet voor 01-01-2013 de kapitaalverzekering alsnog koppelen vallen inderdaad niet onder het overgangsrecht. Zij hebben een spaarproduct in box 3. Het is een eigen verantwoordelijkheid, ook voor deze groep belastingplichtigen, om over de fiscale regels voldoende geïnformeerd te zijn. Om deze redenen ziet het kabinet geen aanleiding om voor deze groep een extra overgangsperiode op te nemen.

Reactie OvFD: Wij maken ons grote zorgen omdat het standpunt van het kabinet grote financiële gevolgen heeft voor consumenten die een dergelijke kapitaalverzekering hebben afgesloten. Het gaat om meer dan 200.000 polissen! Deze consumenten hebben volgens het kabinet een eigen verantwoordelijkheid, maar het kabinet gaat hier volledig voorbij aan het feit dat het hier om complexe fiscale regels gaat. Regels die pas via het voorliggende wetsvoorstel in september zijn gepresenteerd, tijdens een politiek woelige periode en waarbij het bovendien om een weeffout in het wetsvoorstel leek te gaan. De gemiddelde consument zal absoluut niet beseffen dat dit relevant voor hem of haar is. Hier ligt een hele belangrijke rol voor adviseurs, die een dusdanig grote groep consumenten echter nooit vóór 1 januari 2013 van individueel advies kunnen voorzien. Een advies dat moet voldoen aan stringente eisen op grond van de Wet Financieel Toezicht. Ook aanbieders hebben vervolgens absoluut niet de tijd om die polissen voor 1 januari 2013 om te zetten naar een KEW.

Vraag: Kunnen aanbieders gedwongen worden? Kan dit probleem niet gemakkelijk worden opgelost door de hypotheek niet daadwerkelijk af te lossen, maar de keuze voor de hypotheekvorm vrij te houden (pagina 48).

Reactie kabinet op pagina 80: Een nieuwe aanbieder kan niet gedwongen worden de oude constructie van de klant over te nemen. Maar het ligt ook niet in de rede dat een nieuwe aanbieder daar toe gedwongen hoeft te worden. Hij kan door een constructie over te nemen immers nieuwe klanten winnen. Met het voortzetten van dezelfde constructie bij een nieuwe aanbieder blijft de renteaftrek, voor zover deze onder het overgangsrecht valt, ongewijzigd. Dat betekent dat klanten met een bestaande eigenwoningschuld, anders dan deze leden stellen, naar de mening van het kabinet niet gevangen zitten bij hun huidige aanbieder.

Reactie OvFD: Het kabinet gaat hier ten eerste volledig voorbij aan het feit dat de concurrentie op de hypotheekmarkt marginaal is, zowel voor bestaande- als nieuwe relaties. Aanbieders zitten daarbij absoluut niet te wachten op nieuwe klanten in de vorm van een groep huiseigenaren met een bestaande hypotheek. Deze groep is voor aanbieders niet interessant, alleen maar lastig en duur. De dan nog bestaande producten worden niet geïnnoveerd, de administratieve lasten/kosten voor die producten zullen stijgen met als gevolg dat huiseigenaren met een bestaande hypotheek na afloop van de rentevastperiode alleen nog maar kunnen kiezen voor andere gedateerde, dure producten. Nogmaals wijzen wij u op het feit dat in de Gedragscode Hypothecaire Financieringen (GHF) op dit moment ook allerlei theoretische uitzonderingen zijn opgenomen, die aanbieders in de praktijk niet bieden. Deze uitzonderingen zorgen op dit moment voor grote problemen voor mensen die onder zo'n uitzondering vallen en hierdoor niet weg kunnen bij hun aanbieder. De minister heeft daarop aangegeven dat hij aanbieders niet kan dwingen. Ook voor de bestaande hypotheek die onder het overgangsrecht is het dus heel goed mogelijk dat zij met een bestaande hypotheek na 1 januari 2013 voorgoed vastzitten bij hun huidige geldverstrekker.

Verder blijkt op dit moment al dat iemand die vanaf volgend jaar met zijn bestaande hypotheek met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) wil verhuizen, dan ook wordt verplicht tot aflossen. Doet hij dit niet, dan vervalt de NHG en moet hij meer hypotheekrente betalen. Doet hij het wel, dan stijgen de maandlasten door de verplichte aflossing. Kortom, bij verhuizing worden de maandlasten voor bestaande hypotheek met NHG flink hoger. Meer dan 50% van alle bestaande hypotheek is gebaseerd op NHG. De bereidheid van die mensen om te verhuizen zal door deze stijging in de maandlasten minuscule zijn, zeker als ze ook nog eens geconfronteerd worden met een restschuld.

Deze problemen kunnen naar onze mening worden ondervangen door een forfaitair annuïtaire hypotheek, waarbij de fiscus voor de toegestane aftrek uitgaat van een fictieve aflossing gedurende 30 jaar via een annuïtair schema. Koopstarters worden dan niet gedwongen tot een specifieke productvorm (annuïteitenhypotheek) en de meeste bestaande producten kunnen dan gewoon blijven bestaan.

Vraag: Welke provisiekosten nu wel en niet aftrekbaar zijn en wat de gevolgen van deze maatregel zijn voor lijfrentes (pagina 44).

Reactie kabinet op pagina 72: De advieskosten ter zake van het afsluiten dan wel het verlengen van lijfrenteverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsrenten worden afgeschaft. De aftrekbaarheid van premies blijven wel in stand.

Reactie OvFD: Het provisieverbod dat op 1 januari 2013 ingaat brengt met zich mee dat er nog slechts één beloningsvorm overblijft, namelijk de fee. Op grond van artikel 1.7b Wet IB 2001 wordt met de premie voor een verzekering (bijvoorbeeld een lijfrenteverzekering) gelijkgesteld de

vergoeding die de verzekeringnemer rechtstreeks aan zijn assurantietussenpersoon betaalt als beloning voor bepaalde diensten.

Gegeven het doel van het provisieverbod (het versterken van de positie van de klant) is er naar onze mening geen aanleiding om de fiscale behandeling van de fee te veranderen. Doel is immers om het voor de klant beter te maken, niet duurder. Als je advies duurder maakt, beperk je ook de toegang tot het advies. Als consumenten afzien van advies, heeft dit maatschappelijk negatieve gevolgen. Ook Kamerleden hebben steeds aangegeven dat (minder draagkrachtige) consumenten niet de dupe mogen worden van het provisieverbod. De transitie naar een provisieloze wereld zou dan ook fiscaal neutraal moeten gaan verlopen. De consument zou uiteindelijk niet duurder uit mogen zijn.

Uit het regeerakkoord blijkt echter dat het nieuwe kabinet wel voornemens is de aftrekbaarheid van de advieskosten voor lijfrente- en arbeidsongeschiktheidsrenten te schrappen, wat dus volledig in strijd is met die fiscale neutraliteit.

De zuivere premies blijven wel aftrekbaar. Onduidelijk is nog of en in hoeverre directe aanbieders ook de advies- en distributiekosten uit de premie moeten halen. In het kader van een level playing field met het intermediair is dat wel van groot belang.

Verzekeraars renseigneren op dit moment de premies (inclusief de provisie) voor dergelijke verzekeringen, waardoor de Belastingdienst de aangifte voor de inkomstenbelasting vooraf kan invullen. De OvFD heeft voorgesteld dat ook intermediairs de advieskosten gaan renseigneren, waardoor hetzelfde bereikt wordt. Wij hebben hiervoor een rapport gemaakt 'Naar een werkbare renseignering van de fee' en dat – op verzoek – aan de Staatssecretaris gestuurd. Helaas heeft het kabinet er toch voor gekozen om de aftrekbaarheid van deze advieskosten te schrappen. Feit is echter dat dit negatieve gevolgen heeft voor consumenten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan zijn wij graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Organisatie van Financiële Dienstverleners (OvFD)

C.W. Dijkhof

Voorzitter

mw. mr. J.C. Rosenbrand

Directeur